

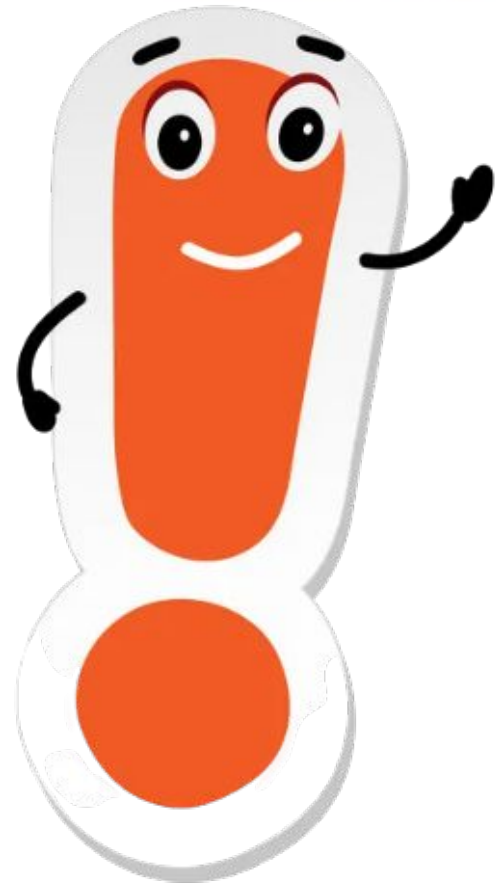
Двадцять друге вересня
Класна робота
МР№6. Особливості будови опису
предмета. Усний вибірковий
переказ художнього тексту, що
містить опис предмета

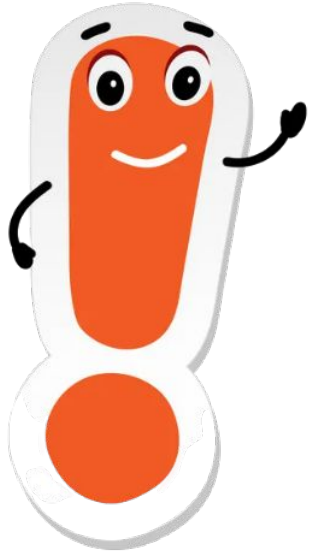

❖ Сьогодні на уроці ви будете
вчитися **описувати предмет.**

Запам'ятайте!

Опис — висловлення, у якому описують ознаки предмета. У тексті-описі можуть бути як ознаки всього предмета, так і його частин. До опису можна поставити питання **який? яка? яке? які?**

Зазвичай опис має таку будову:

- **вступ** (інформація про предмет, який будуть описувати);
- **основна частина:** колір, форма, розмір, матеріал предмета, запах та ін.;
- **закінчення:** враження від предмета, оцінка предмета.

Оцінку предмету дають здебільшого в текстах художнього стилю.

Прочитайте текст
«Золота пектораль»
і виконайте завдання
(усно)

Пектораль із Товстої Могили.

IV ст. до н. е.

ЗОЛОТА ПЕКТОРАЛЬ

Золота пектораль затьмарила всі раніше відомі ювелірні прикраси. Її знайшов український археолог і поет Борис Мозолевський. Це сталося на початку сімдесятих років минулого століття. Яка ж вона, пектораль, що змусила весь світ заговорити про неї?

Місяцеподібна чоловіча нагрудна прикраса складається з трьох ярусів, чітко відділених один від одного товстими витими канатиками.

Головним сюжетом прикраси є центральна сцена верхнього ярусу, де двоє чоловіків, розтягнувши на руках шкуру, готуються до якогось таїнства. З обох боків від центральної сцени, серед корів із телятами, овечок і кобилиць, зображено молодих скіфських слуг. Один із них доїть овечку.

Майстер використав витончений орнамент. Зарості в середній частині пекторалі підкреслено великими квітами, оздобленими блакитною емаллю та скульптурними фігурками птахів.

На нижньому ярусі прикраси показано різні сцени з тваринами. У центрі композиції — три пари істот з орлиними головами й тулубом лева, далі з двох боків — лев і левиця. Художник зобразив і погоню собаки за зайцем, і дві пари степових коників, що символізують давній світ і спокій.

* Загалом пекторалі властиві невимушена врівноваженість, художня цілісність і

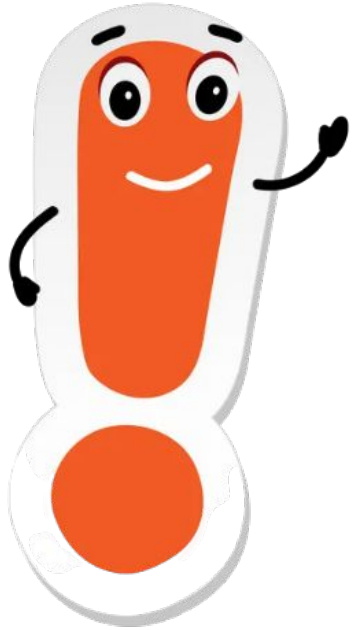

Виконайте завдання

**Поділіть текст на три частини:
вступ, основну частину, кінцівку.**

**Знайдіть у тексті ознаки всього
предмета й ознаки його частин.**

Описи предметів створюють у **науковому та художньому стилях**. У науковому стилі подають точні відомості про предмет (вага, колір, матеріал, розмір, форма та ін.), для опису використовують слова в прямому значенні. У **художніх описах** висловлюють своє ставлення до предмета, дають йому оцінку, для цього вживають слова в

Порівняйте два описи в різних стилях

Науковий стиль	Художній стиль
<p>Проліски дволисті (<i>Scilla bifolia</i>) — рослина родини холодкових. Стебло безлисте, циліндричне, голе, квітконосне (6–20 см заввишки), з підземною цибулиною. Рослина має два, рідко три прикореневі листки. Квітка правильна, роздільнопелюсткова. Оцвітина проста, віночкоподібна, складається із шести блакитних пелюсток.</p>	<p>Ледве навесні сходить сніг та оголюється земля, піднімають свої голівки до сонця проліски. Це маленькі яскраво-сині або сніжно-білі квіточки, як дзвіночки, нахилені додолу. Проліски ростуть у лісах, про що дізнаємося з їхньої назви. Вони красиві, яскраві, не бояться холодів. Ці квіти першими сповіщають про прихід весни. Як можна не любити цю красу?!</p>

Цвітуть соняшники. Озвучені бджолами, вони чомусь подібні до круглих кобз, які земля підняла зі свого лона на високих живих стеблах. Живе тіло кобз, пахуче, припорошене живим пилом, проросле пелюстками, світиться й золотіє, щось промовляє своєю широкою, незгасаючою усмішкою (*За Є. Гуцалом*).

Повторити вивчене на
уроці

